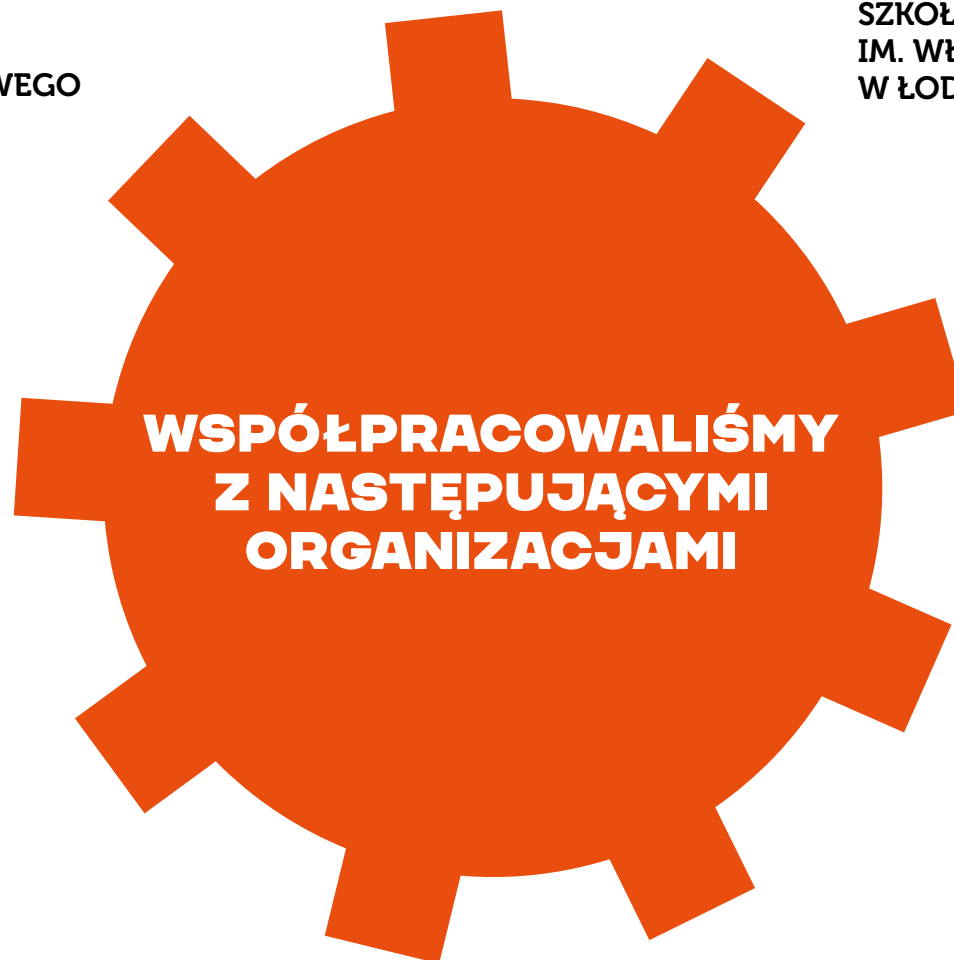

TWÓRCZE
WARSZTATY
W FABRYCE
SZTUKI
2022

Twórcze Warsztaty w Fabryce Sztuki 2022 to program przygotowany we współpracy ze szkołami oraz nastawiony na kompleksową pracę edukacyjno-kulturalną w lokalnym środowisku. Zadaniem programu jest wzmacnianie i rozwijanie kapitału społecznego, zachęcanie do korzystania z oferty kulturalnej, umożliwianie i ułatwianie dostępu do kultury, rozwijanie kompetencji społecznych, docieranie do osób zagrożonych wykluczeniem z powodów materialnych, zdrowotnych i innych. Na program składają się bezpłatne, całoroczne cykle warsztatowe dla konkretnych grup szkolnych, mieszkańców terenów wokół Fabryki Sztuki oraz warsztaty z zaproszonymi gośćmi. Aby oferta była kompleksowa zadanie kierujemy zarówno do dzieci, młodzieży jak i dorosłych. Ponadto równoległe odbyły się szkolenia kadry kultury w zakresie kierowania oferty kulturalnej do odbiorców zagrożonych wykluczeniem.

**SZKOŁY SPOŁECZNE
TOWARZYSTWA OŚWIATOWEGO
„EDUKACJA”**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 10
IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO
W ŁODZI**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 29
IM. JANA KOCHANOWSKIEGO
W ŁODZI**

FUNADACJA AUTISM TEAM

STOWARZYSZENIE AD REM

**MŁODZIEŻOWY OŚRODEK
SOCJOTERAPII NR 3
W ŁODZI**

WARSZTATY Z MŁODZIEŻĄ Z MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SOCJOTERAPII NR 3 W ŁODZI

Warsztaty odbywały się raz w tygodniu. Od kwietnia do grudnia. Młodzież przychodziła na zajęcia do Fabryki Sztuki.

PROWADZĄCY
JANUSZ ADAM BIEDRZYCKI, MAJA CABAN, ANNA MASZEWSKA

Jako teatr alternatywny od początku naszej działalności zadajemy sobie pytania dotyczące naszego funkcjonowania w otaczającej nas społeczności oraz staramy się wychodzić z działaniami edukacyjnymi do różnych grup odbiorców. Jedną z tych grup są młodzi, rozwijający się i dojrzewający ludzie szczególnie ci, którzy z różnych względów już doświadczają jakiegoś rodzaju wykluczenia.

Początek pracy warsztatowej stanowił etap uruchomienia ciała przez proste zabawy ruchowe i rozgrzewki. Ważne było także wprowadzenie zagadnienia pracy z partnerem i budowanie wzajemnych relacji, zaufania, pozwolenia sobie na dotyk, aż do głębszej pracy świadomościowej, kontakt improwizacji a nawet prostych elementów akrobatycznych. Bardzo ważnym etapem pracy są zabawy i ćwiczenia integracyjne budujące poczucie wspólnoty, wzajemnej zabawy, zaufania i redukcji napięć.

Mimo początkowych trudności spowodowanym dużym oporem i nieufnością uczestników, prowadzącym udało się wypracować z młodzieżą rozwiązania, które ustabilizowały pracę i umożliwiły nawiązanie porozumienia. Ciągłość relacji i prowadzonych zajęć oraz ustalenie klarownych granic i warunków uczestnictwa pozytywnie wpłynęły na komfort zarówno uczestników, jak i prowadzących.

WARSZTATY Z MŁODZIEŻĄ ZE ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ STOWARZYSZENIA AD REM

Warsztaty odbywały się raz w tygodniu. Od kwietnia do grudnia. Młodzież przyjeżdżała na zajęcia do Fabryki Sztuki.

PROWADZĄCE
EWA OTOMAŃSKA, JOANNA FILARSKA

Prowadzące na początku wybierały głównie ćwiczenia integrujące grupę oraz gry i zabawy rozwijające empatię, uważność i rozwój wyobraźni. Stopniowo w proponowane uczestnikom i uczestniczkom aktywności zaczęto wplatać niektóre narzędzia warsztatu teatralnego takie jak: ćwiczenia fizyczne, próby budowania postaci czy działania zespołowe. Wykorzystywane były ćwiczenia z wyłączeniem zmysłu wzroku, ćwiczenia poszerzające świadomość ciała oraz rozwój integracji sensorycznej opartej na metodzie *Sensory Labirynt Theatre*.

Podczas prowadzonego procesu dużą uwagę przykładano do promowania wśród młodzieży posługiwania się między sobą językiem „bez przemocy” oraz rozwiązywania konfliktów tą metodą.

W trakcie cyklu do grupy dołączyła grupa dzieci z najbliższej okolicy, która utworzyła się po intensywnych plenerowych warsztatach letnich. Dzięki temu uczestnicy i uczestniczki mogli dzielić się między sobą wiedzą i pomysłami oraz odnaleźć nowe przyjaźnie.

WARSZTATY Z MŁODZIEŻĄ Z KLUBU ŚWIADOMEJ MŁODZIEŻY PRZY FUNDACJI AUTISM TEAM

Warsztaty odbywały się dwa razy w miesiącu. Od kwietnia do grudnia. Młodzież przyjeżdżała na zajęcia do Fabryki Sztuki. Cykl zakończył się pokazem pracy „Nasze Światy”.

PROWADZĄCE
MAJA CABAN, MAŁGORZATA LIPCZYŃSKA, EWA OTOMAŃSKA

Celem spotkań było stworzenie klimatu otwartości i inkluzywności oraz wzajemnej współpracy w duchu zabawy i radości przez prowadzenie zabaw teatralnych i gier integracyjnych.

Zrealizowany materiał merytoryczny dotyczył pracy z głosem i ciałem, pogłębienia jego świadomości i sprawności, wspierania koordynacji ruchowej, orientacji w przestrzeni. Ważną częścią pracy była praca z partnerem oraz praca w grupie – budowanie wzajemnego zaufania, przełamywanie barier dotyczących kontaktu fizycznego i bycia w relacji scenicznej z drugim człowiekiem.

Ze względu na specyfikę grupy w każdym aspekcie wiodącą była atmosfera zaufania bliskości i poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość mówienia o swoich potrzebach, uczuciach i granicach.

WYPOWIEDZI UCZESTNIKÓW

„To jest przemile uczucie w organizmie, czuć własną moc.”

„To jest frajda, że mamy siebie, takie miejsca i takie możliwości. Możemy być szczęśliwi i wolni od presji ludzi i ich oczekiwań. Działamy jak lubimy i jesteśmy szczęśliwi.”

– Jan Gawroński

„Praca z ciałem to jest coś co pozwala nam lepiej poczuć siebie samych, a także pomóc zrozumieć co może czuć druga osoba. Zajęcia z choreografii pomagają nam poczuć się pewniej, swobodniej i oswoić trudne dla nas aspekty życia codziennego.

To, że możemy wyrażać siebie i mówić o swoich odczuciach w związku z tym co działo się na zajęciach pozwala nam dodatkowo przeanalizować i wczuć się w siebie nawzajem. To bardzo ważne w życiu by umieć rozpoznawać samego siebie i tego drugiego. Umieć nazywać swoje odczucia i dopasować je do sytuacji, w której się znaleźliśmy oraz starać się wyczuć to co może czuć ten drugi. Myślę, że dialog w tej sferze odgrywa niebagatelną rolę – pytanie drugiej osoby jak się czuje w związku z naszym dotykiem i upewnienie się, że to jest dla niej ok – to kluczowy element porozumienia na płaszczyźnie społecznej.”

– Monika Dąbrowska

WARSZTATY Z DZIEĆMI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 10 W ŁODZI

Warsztaty odbywały się co tydzień, od stycznia do grudnia, w siedzibie szkoły.

Kilkukrotnie zaprosiliśmy dzieci do Fabryki Sztuki, kiedy dany temat wymagał więcej przestrzeni i dodatkowych rekwizytów.

PROWADZĄCY

JOANNA FILARSKA, MAŁGORZATA LIPCZYŃSKA, WIKTOR MORACZEWSKI

Spotkania teatralne z uczniami klasy II opierają się grach i zabawach teatralnych. Bardzo istotne jest również stworzenie atmosfery zaufania, swobody wypowiedzi z wzajemnym poszanowaniem granic oraz zachęcanie uczniów do samodzielnego, nieszablonowego myślenia.

Celem warsztatów jest zarówno praca teatralna (praca nad tekstem w zakresie wiersza i prozy; przedstawianie sensów literackich poprzez ruch, gest, taniec; zagadnienia ról indywidualnych w teatrze przy jednoczesnym podkreśleniu wagi działań grupowych i wzajemnego wspierania się w nich), jak i praca nad zintegrowaniem grupy oraz wspieraniem rozwoju indywidualnego i kreatywności uczniów poprzez dostosowane do tego zabawy, rozmowy i tworzenie atmosfery opartej na wzajemnym szacunku.

Jako że dzieci w wieku wczesnoszkolnym rozwijają się w różnym tempie, a ich gotowość do pracy teatralnej jest kwestią indywidualną, praca stricte teatralna stanowi tu niejako uzupełnienie warsztatów. Obserwując ogromną potrzebę samostanowienia, bycia zauważonym i wysłuchanym, prowadzący niwelowanie tych deficytów uznali za priorytet. Wychodząc z założenia, że jakkolwiek praca nie ma sensu bez poczucia bezpieczeństwa, uważnego słuchania i wytworzenia tożsamości grupowej, edukatorzy pracują nad wspieraniem uczniów w ich podmiotowości.

WYPOWIEŹ JOANNY SWACYNY, WYCHOWAWCZYNI KLASY II

„Te warsztaty dają im możliwość bycia sobą. W klasie się oceniają, na zajęciach są swobodniejsi. (...) Mają poczucie podmiotowego traktowania. W grupie rozwinęła się umiejętność wyrażania własnego zdania, rozpoznawania emocji swoich i innych i nazywania ich. Dzieci rozwijają też wrażliwość estetyczną i aktywność ruchową.”

WARSZTATY Z DZIEĆMI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 29 W ŁODZI

Warsztaty odbywały się co tydzień, od stycznia do grudnia,
w siedzibie szkoły.
Zakończyły się pokazem pracy „Chocapick”.

PROWADZĄCY
ANNA MASZEWSKA, WIKTOR MORACZEWSKI

Pierwsze spotkania opierały się przede wszystkim na ćwiczeniach ruchowych związanych z percepcją, budowaniem zaufania między sobą oraz współpracą w grupie.

Kolejnym etapem pracy było włączenie zadań teatralnych rozwijających wyobraźnię i kreatywność. Uczestnicy – korzystając z wcześniejszych zadań – tworzyli krótkie autorskie historie słowno-ruchowo, które potem łączyli z partnerem, następnie 3-4 osobowymi grupami, by ostatecznie wspólnie całym zespołem stworzyć działanie teatralne. Następnie, korzystając z metody łączenia autorskich historii, stworzyli wspólnie jeden komiks/storyboard. Z pomocą prowadzących historie zostały połączone w jeden scenariusz, do którego w finale powstała ręczna animacja poklatkowa.

PLENEROWE WARSZTATY LETNIE

Cykl bezpłatnych wydarzeń organizowanych w Pasażu Abramowskiego.

Fabryka Sztuki oraz Teatr CHOREA od lat prowadzą działalność edukacyjną również poza granicami swojej siedziby. Począwszy od roku 2013, w którym w ramach projektu „Uwaga Człowiek! Napięcia Miasta”, został zorganizowany ABRAMKA FEST, przez 2014 i kolejne lata, podczas których odbywały się w Pasażu Abramowskiego i okolicy warsztaty plenerowe, spektakle i performansy.

Wieloletnie doświadczenie pokazuje nam, iż tylko długofalowe projekty mają moc zmieniania rzeczywistości wokół i budowania więzi i zaufania z mieszkańcami lokalnych społeczności i odbiorcami warsztatów i spektakli. Wychodząc z takiego założenia, wielokrotnie wracaliśmy w okolice „Abramki”.

Cykl intensywnych warsztatów letnich dał możliwość kreatywnego spędzania wolnego czasu dzieciom, młodzieży i dorosłym poprzez przeróżne aktywności. Jednocześnie udało nam się nawiązać relacje, które trwają nadal i się rozwijają.

PLENEROWE WARSZTATY LETNIE

Dla najmłodszych dzieci do 3 roku życia oraz ich rodziców zorganizowaliśmy rodzinne warsztaty muzyczne. Dzieci miały okazję nucić proste melodie razem z rodzicami, poznawać instrumenty i swoich rówieśników. Prowadząca: Natalia Wicher (Pracownia Tadaam).

Dla dzieci od 6 miesiąca do 6 roku życia i ich rodziców przygotowaliśmy multisensoryczny plac zabaw. Liczne atrakcje, materiały, faktury przyciągnęły zarówno młodszych jak i dużo starszych. Prowadząca: Karolina Radzikowska (Hulaj Dusza).

Dzieci w wieku 7-13 lat wzięły udział w warsztatach animacji działań lokalnych. Stworzyły grę terenową związaną z legendą o ulicy Piotrkowską, której premiera odbyła się, podczas plenerowego wydarzenia z okazji Urodzin Łodzi.

Prowadzenie: Ewa Otomańska, Joanna Filarska, Małgorzata Lipczyńska, Wiktor Moraczewski (Teatr Chorea).

PLENEROWE WARSZTATY LETNIE

Dla starszych, młodszych i całych rodzin przygotowaliśmy cykl warsztatów kolażu. Tematem było miasto Łódź a efektem całotygodniowych zajęć wystawa prac.

Prowadzenie: Dagmara Appel (Zachwyty).

Dla młodzieży przygotowaliśmy spacerzy dźwiękowe. Uczestnicy mieli możliwość nagrywania dźwięków z najbliższego otoczenia i tworzenia krajobrazu dźwiękowego. Efektem pracy była wystawa dźwiękowa udostępniona do słuchania.

Prowadzenie: Rafał Kołacki

Celem wydarzeń była aktywizacja mieszkańców, „odczarowanie” okolicy oraz dostrzeżenie potencjału twórczego wśród dzieci.

PROWADZĄCY

JANUSZ ADAM BIEDRZYCKI

Aktor, tancerz, choreograf, instruktor teatralny. Absolwent Wydziału Humanistycznego specjalizacja, Kulturoznawstwo folklorystyka i etnologia, teatrologia i filmoznawstwo na UMCS w Lublinie. Absolwent Zarządzania kulturą Instytutu Teorii Literatury, Teatru i Sztuk Audiowizualnych Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnik kursu „Pedagog w Teatrze” organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie.

Współzałożyciel i członek Teatru CHOREA. Edukator w Fabryce Sztuki, autor wielu warsztatów i projektów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pomysłodawca i realizator cyklu warsztatów interdyscyplinarnych „Laboratorium Kreatywnego Działania, edycja 2019/2020/2021”. Lider i prowadzący grupę młodzieżową oraz senioralną. Od 2022 członek Związku Artystów Scen Polskich.

W projekcie prowadzi warsztaty z grupą z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii.

*„Nigdy nie będziesz znał siebie, jeśli nie poznasz innych”
Osho, Księga ego. Wolność od iluzji.*

MAJA CABAN

Aktorka, wokalistka, nauczycielka Ashtangi Jogi. Związana z Teatrem CHOREA i Fabryką Sztuki w Łodzi.

W projekcie prowadzi zajęcia z grupą młodzieży z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 3 oraz z Klubu Świadomej Młodzieży działającego przy Fundacji Autism Team.

„W tej pracy ważne jest dla mnie by być blisko, budować relację i zaufanie. Uważnie i wrażliwie reagować na to, co JEST. Dostrzegać szanse i potencjał w miejsce problemów i ograniczeń.”

JOANNA FILARSKA

Absolwentka studiów podyplomowych w zakresie socjoterapii na Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej i Pedagogiki Teatru na Uniwersytecie Warszawskim. W projekcie prowadzi zajęcia z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 10 oraz świetlicy socjoterapeutycznej Stowarzyszenia AD REM a także letnie warsztaty plenerowe.

„Zespołowość uważam za nadrzędną ideę w tej pracy. Zależy mi na tym, aby dzieci umiały razem tworzyć i żeby odbywało się to w atmosferze szacunku i zaufania.”

MAŁGORZATA LIPCZYŃSKA

Absolwentka Socjologii oraz Kulturoznawstwa na UMCS w Lublinie oraz studiów podyplomowych „Porozumienie bez przemocy wg M. Rosenberga” na Collegium Civitas w Warszawie. W projekcie prowadzi zajęcia z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 10 oraz młodzieżą z Klubu Świadomej Młodzieży działającego przy Fundacji Autism Team.

„Zauważam, że ludzie, niezależnie od wieku i doświadczenia, potrzebują poczucia bezpieczeństwa i stabilności. Gdy uda się wytworzyć taką atmosferę, można zacząć tworzyć i w pełni korzystać ze swojego potencjału.”

ANNA MASZEWSKA

Aktorka, producentka teatralna i filmowa, wychowawczyni podczas turnusów kolonijnych i półkolonijnych, długoletnia animatorka w świetlicy środowiskowej. Współautorka scenariuszy edukacyjnych oraz projektów filmowo-edukacyjnych.

W projekcie prowadziła zajęcia z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 10, Szkoły Podstawowej nr 29 oraz młodzieżą z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Łodzi.

W listopadzie 2022 rozpoczęła współpracę z grupą teatralną z XIII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Piotrowiczowej w Łodzi.

„Podczas pracy z dziećmi i młodzieżą zależy mi na dostrzeżeniu przez nich samych niesamowitego potencjału i pomysłowości, które mają w sobie oraz wsparcie ich w odwadze, by chcieli je odkrywać i pielęgnować.”

WIKTOR MORACZEWSKI

Kulturoznawca, teatrolog, pedagog teatralny. Od 2017 roku współpracuje z Teatrem CHOREA i Fabryką Sztuki w Łodzi.

Współpracuje z łódzkimi przedszkolami i szkołami oraz prowadzi stałe zajęcia teatralne z dziecięcą grupą teatralną i młodzieżowo-senioralną w Teatrze CHOREA.

W projekcie prowadzi zajęcia z uczniami ze Szkoły Podstawowej nr 10 oraz Szkoły Podstawowej nr 29 w Łodzi.

„Podczas tych spotkań teatralnych, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, zostają przeniesiony do światów pełnych nadziei, odwagi i nieposkromionej energii. W tej przygodzie głównymi bohaterami są uczestnicy – dzieci, bo to one uczą mnie cieszenia się z małych rzeczy i sprawiają, że wierzę w lepsze jutro”.

Absolwentka studiów teatrologicznych na Uniwersytecie Łódzkim. Performerka, tancerka i artystka społeczna. Zajmuje się przede wszystkim teatrem niezależnym, działaniami na rzecz z społeczności lokalnych oraz animacją i badaniem kultury. W trakcie pracy nad spektaklami „Vidomi” i „Ciemność. To co jest ukryte”, pracowała z osobami niewidomymi i niedowidzącymi. Absolwentka organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego warsztatu „Praca ze społecznością lokalną” (2017) oraz kursu „Teatr - Sztuka Społeczna”(2022) organizowanego przez Teatr Realistyczny i Instytut J. Grotowskiego, skupiającego się na metodach teatralnej pracy z osobami z niepełnosprawnościami, z osadzonymi, z osobami LGBTQ+, migrantami oraz mieszkańcami obszarów rewitalizowanych. W projekcie prowadzi zajęcia z dziećmi i młodzieżą ze świetlicy socjoterapeutycznej Stowarzyszenia AD REM oraz z grupą młodzieży z Klubu Świadomej Młodzieży działającego przy Fundacji Autism Team.

EWA OTOMAŃSKA

„W mojej pracy zachwyca mnie zaangażowanie i kreatywność, która uwalnia się podczas wspólnego spotkania. Każde warsztaty są okazją na dowiedzenie się o sobie i innych czegoś nowego”.

TWÓRCZE WARSZTATY W FABRYCE SZTUKI

PARTNERZY

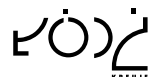
autism
TEAM

ORGANIZATORZY

FINANSOWANIE

Projekt Twórcze Warsztaty w Fabryce Sztuki 2022 został sfinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz środków Urzędu Miasta Łodzi.

TWORCZE
WARSZTATY
W FABRYCE SZTUKI